

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК

Податки є базовим джерелом формування бюджетних надходжень, тому проблематика формування дієвої податкової системи є актуальною. Податок на прибуток підприємств відіграє важливу роль у наповненні бюджетів та є значущим фактором у регулюванні соціально-економічних процесів у країні.

На сучасному етапі формування фінансових відносин в Україні актуальними є питання, які стосуються оподаткування, зокрема проблем податкового навантаження на суб'єктів господарювання. Розгляд теоретичних аспектів податку на прибуток підприємств має велике значення для суб'єктів господарювання та для країни в цілому.

У 2018 році фіскальні надходження до зведеного бюджету України становили 860 млрд. грн., що на 158 млрд. грн., або 17,2 %, перевищує показники за 2017 рік [1]. Зокрема податку на прибуток підприємств надійшло на 97,55 млрд. грн., що на 17,1 % або на 14,2 млрд грн., більше, ніж у 2016 році). За даними Державної казначейської служби України станом на 01.09.2019 року суб'єктами господарювання було сплачено 74 571,1 млн. грн. податку на прибуток підприємств. Тому бухгалтерський облік податку на прибуток є актуальним питанням, яке потребує детального вивчення.

Податок на прибуток є одним із найбільш суперечливих в податковій системі України, адже є одним із основних джерел формування доходів бюджету. Проте постійні зміни законодавства та складність його стягнення призводить до численних правопорушень. В умовах проблематичності формування достатньої податкової складової доходів бюджету та необхідності скорочення рівня тіньової економіки особливої уваги заслуговує здійснення контролюючими органами заходів щодо підвищення ефективності податкового контролю за здійснюваними платниками податків всього масиву господарських операцій.

Економічну сутність податку на прибуток визначено в Податковому кодексі України. В Статті 14.1.178 ПКУ зазначено, що податок на прибуток – це прямий податок, що сплачують підприємства з прибутку, одержаного від реалізації продукції (робіт, послуг), основних фондів, нематеріальних активів, цінних паперів, валютних цінностей, інших видів фінансових ресурсів та матеріальних цінностей, а також із прибутку від орендних операцій, роялті та від позареалізаційних операцій [2]. Отже, в Податковому кодексі України не повністю розкрито сутність поняття «податок на прибуток», що призводить до складнощів при його визначення.

На нашу думку, податок на прибуток слід розглядати як прямий податок, який підприємства сплачують в бюджет з одержаного прибутку за ставкою, встановленою в законодавчому порядку, для покриття державних видатків і для виконання соціально-економічних проектів держави.

Податок на прибуток підприємств як один із видів прибуткових податків займає важливе місце у податковій системі України. Виняткова його роль полягає в тому,

що він є одним з основних фіскальних інструментів для постійного, безперервного, ефективного формування податкових надходжень до дохідної частини бюджетів, а також вагомим важелем у регулюванні розподілу грошових ресурсів між бюджетами.

Таким чином, більшість дослідників виокремлюють дві основні функції податку на прибуток: фіскальну та регулюючу. На наш погляд, в сучасних реаліях господарювання податок на прибуток виконує наступні функції.

Відповідно до авторського бачення податок на прибуток виконує чотири основні функції: економічну, контрольну, регулюючу та фіскальну. Економічна функція податку на прибуток проявляється в тому, що держава встановлюючи різні ставки податку на прибуток впливає на соціально-економічні процеси в державі.

Контрольна функція передбачає проведення державного контролю за фінансово-господарською діяльністю підприємств і організацій, а також за джерелами доходів і витратами шляхом проведення періодичних перевірок суб'єктів господарювання органами Державної фіскальної служби, Державною аудиторською службою.

Регулююча функція передбачає вплив цього податку на господарські процеси, адже ставки податку на прибуток безпосередньо впливають на відтворення суспільного продукту, обсяг капітал і інвестицій, тощо.

Фіскальна функція цього прямого податку базується на тому, що цей податок стягується з суб'єктів господарювання для наповнення бюджету з метою формування централізованих фінансових ресурсів для забезпечення виконання функцій держави.

Податок на прибуток є одним із основних прямих податків, що формують дохідну частину бюджету України. Уточнено економічну сутність податку на прибуток і функцій, що він виконує, що дозволить в подальшому організувати бухгалтерський облік так аби максимально задовольнити потреби керівництва в інформації для управління цим прямим податком.

Список використаної літератури:

1. *Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>*
2. *Податковий кодекс України від 02 грудня 2010 р. №2755-VI (в редакції від 01 серпня 2019 р.) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>*